

УДРУЖЕЊЕ ЗАВЕТ ОТАЏБИНИ

Димитрија Аврамовића 5/7, Београд - Чукарица, Србија

МБ: 28174721, ПИБ: 109006019, текући рачун број: 205-220782-58

Тел.: +381 65 459 8374, e-mail: kancelarija@zavetotadzbbini.rs

САОПШТЕЊЕ ЗА МЕДИЈЕ

Поводом обележавања 25 година од формирања Војске Републике Српске, 12. маја 1992. године

Удружење „Завет отаџбини“, уз подршку Представништва Републике Српске у Србији

Организује трибину

ДВАДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ 1992-2017.

четвртак, 18. мај, 11.00 часова, велика сала

Медија центар, Теразије 3/1

Војска Републике Српске је учествовала у стварању Републике Српске, одбранила је у рату заједно са осталим снагама одбране, а након рата је била гарант безбедности и стабилности Републике Српске, све до уградње у састав заједничких Оружаних снага Босне и Херцеговине, у којима Трећи пешадијски (Република Српска) пук наставља постојање оружане силе српског народа.

На трибини ће говорити:

- **Бошко Антић**, контраадмирал – ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,
ПОСЛЕДИЦА ВОЈНОГ ОРГАНИЗОВАЊА МУСЛИМАНА И ХРВАТА
- **Мр Петар Шкрбић**, генерал-потпуковник – ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У РАТУ
ЗА СЛОБОДУ СРПСКОГ НАРОДА И РЕПУБЛИКУ СРПСКУ
- **Саво Сокановић**, генерал-потпуковник – ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ У ПОСЛЕРАТНОМ ПЕРИОДУ

Шири реферати и дискусије биће објављени у Зборнику радова са ове трибине.

Овом трибином желимо да:

1. Обележимо овај значајан датум у историји српског народа у бившој Босни и Херцеговини, којим се савремена историја још не бави, да истакнемо значај настанка Војске Републике Српске, њену улогу у отаџбинско-одбрамбеном рату и спречавању страдања српског народа 1992-1995. године, као и улогу у послератном периоду на очувању Републике Српске, у чије темеље су узидани животи преко 24.000 погинулих војника и 783 полицајца.
2. Аргументовано покажемо да је Војска Републике Српске настала као последица наоружавања и војног организовања остала два конститутивна народа Босне и

Херцеговине (Патриотске лиге, Зелених беретки, Хрватских оружаних снага и Хрватског већа обране); да су дејства Војске Републике Српске имала одбрамбени карактер у циљу заштите српског народа на просторима где вековима живи, а који је у претходном периоду претрпео велика страдања, која би остварењем „Исламске декларације“ довела до његовог нестанка; да је Војска Републике Српске у послератном периоду имала улогу заштитника тековина стечених у одбрамбено-отаџбинском рату, имплементације војних анекса Дејтонског споразума и гарант безбедности и сигурности у складу са Дејтонским споразумом; да данашње Оружане снаге Босне и Херцеговине, са минималним учешћем и утицајем српског народа у њој, не гарантују српском народу у Републици Српској безбедиост и сигурност, напротив.

3. Иницирамо државне органе Републике Српске, научне и друге установе и удружења грађана да ангажованије крену у ширење истине о отаџбинско-одбрамбеном рату српског народа 1992-1995. године.

САЖЕЦИ ИЗЛАГАЊА:

Бошко Антић, контраадмирал

ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ПОСЛЕДИЦА ВОЈНОГ ОРГАНИЗОВАЊА МУСЛИМАНА И ХРВАТА

Српски народ је након формирања Хрватске демократске заједнице и Странке демократске акције формирао своју Српску демократску странку да би обезбедио „пуну и безусловну грађанску, националну, културну, вјерску и економску равнооправност Срба у Босни и Херцеговини“.

А након формирања муслиманске Патриотске лиге, 31. марта 1991. године, изјаве Алије Изетбеговића, 10. априла 1991. године, „Или ће бити како муслимани кажу или нема договора... десетине хиљада младих муслимана спремно је да брани Босну и Херцеговину страшним тероризмом“ и формирања Хрватских одбрамбених снага, 3. децембра 1991. године, српски народ био је приморан да се војно организује.

Након војног организовања муслимана и Хрвата уследиле су и оружане акције против српског народа: у Сарајеву је 1. марта 1992. године убијен сват Никола Гардовић и рањен свештеник Раденко Митровић, у Језеру код Јајца муслимани су 21. марта 1992. године пуцали уз повике „Излазите напоље четници – поклаћемо вам дјецу“, у више наврата нападнута је касарна у Бихаћу, Војска Хрватске је прешла Саву и окупирала општину Брод, хрватско-муслимански екстремисти су 26. марта 1992. године у српском селу Сијековац извршили масакр над Србима, Војска Хрватске и паравојне групе домаћих Хрвата су 1. априла 1992. године наступили од Ливна према Купресу и извршили покољ у селу Малован.

Тек 12. маја 1992. године Скупштина Српске Републике Босне и Херцеговине донела је одлуку да се формира Војска Српске Републике Босне и Херцеговине. Та одлука је донета тек када је саопштено наређење да Југословенска народна армија напусти Босну и Херцеговину, када је опстанак српског народа био угрожен.

УДРУЖЕЊЕ ЗАВЕТ ОТАЏБИНИ

Димитрија Аврамовића 5/7, Београд - Чукарица, Србија

МБ: 28174721, ПИБ: 109006019, текући рачун број: 205-220782-58

Тел.: +381 65 459 8374, e-mail: kancelarija@zavetotadzbini.rs

Војска Српске Републике Босне и Херцеговине/Републике Српске настала је као последица развоја догађаја у Босни и Херцеговини. Нетачна је тврдња да је формирана од стране Југословенске народне армије, већ је српски народ био приморан да се војно организује како би спречио остварење Изетбеговићеве “Исламске декларације” и хрватских тежњи за Хрватску до Дрине.

Организационо наређење за формацијско организовање Војске Српске Републике Босне и Херцеговине Главни штаб издао је тек 21. јуна 1992. године, а формирање је довршено тек у октобру 1992. године.

Мр Петар Шкрбић, генерал-потпуковник

ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У РАТУ ЗА СЛОБОДУ СРПСКОГ НАРОДА И РЕПУБЛИКУ СРПСКУ

У Босни и Херцеговини рат се водио против српског народа с циљем да се Срби протерају или да се умање на величину која неће имати утицај у унитарној Босни и Херцеговини уређеној по шеријату.

Српски народ заједно са својим политичким и војним руководством се томе фашистичком циљу супротставио ратом који му је пројектован и наметнут.

Од милион и триста хиљада Срба и других националности народ је створио себи војску која је настала 12. маја 1992., ратовала до 14. децембра 1995. и нестала 31. децембра 2005. За команданта ратне војске одлуком Народне скупштине именован је генерал-потпуковник Ратко Младић који је све време рата био на формацијској дужности команданта Главног штаба Војске Републике Српске.

Хрвати и Муслимани у БиХ која је још увек била у саставу СФРЈ оформили су своје оружане формације које нападају јединице и касарне ЈНА, већ од 1991. убијају српско становништво (Сијековац, Малован, Мостар, Чапљина).

Очигледност претње указивала је да се ситуација може кретати у правцу уништења српског народа и он се одлучио на конкретне кораке.

Под називом Војска Српске Републике Босне и Херцеговине добила је све законске основе од државе Републике Српске Босне и Херцеговине која је основна 9. маја 1992. За војску су значајни: Устав, Закон о одбрани, Закон о Војсци и Привремени прописи о служби у војсци. Босна и Херцеговина је нестала из тих назива тако да је у складу са називом Република Српске и војска добила име Војска Републике Српске. Организационо наређење председник Републике др Радован Караџић је потписао 15. јуна 1992.

Војска је дефинисана као **оружана снага** чији је **задатак одбрана суверенитета, територије, независности и уставног поретка** Републике Српске. Оранизована је у два вида: Копнену

војску и Ваздухопловство и противваздушну одбрану, у 6 корпуса са свим родовима и службама. Основне одлике организације су командни однос и једностарешинство. Врховни командант је био председник Републике Српске у рату, др Радован Караџић.

У рату је противник био много јачи и бројнији: Армија Босне и Херцеговине, Хрватско вијеће одбране, Хрватска Војска (Хрватска), НАТО пакт са ваздухопловством и снагама за брзе интервенције. У саставу Армије БиХ борили су се муџахедини у специјалној јединици „Алија Ђерзелез“.

Извела је стратешки значајне операције. Коридор 92, Подриње 93, Лукавица 93, Штит 94, Спреча 95, Криваја 95 су значајне војне операције планиране и изведене од Војске Републике Српске. Кад није могла да планира онда је губила територије на западном делу Републике Српске.

Аутохтона војска са припадницима Министарства унутрашњих послова је одбранила своју Републику Српску, за коју је животе положило 24.000 бораца.

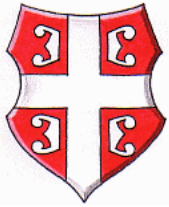
Саво Сокановић, генерал-потпуковник

ВОЈСКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПОСЛЕРАТНОМ ПЕРИОДУ

Потписивањем Дејтонског мировног споразума окончан је рат у бившој Босни и Херцеговини и потврђена су два конститутивна ентитета – Република Српска и Федерација БиХ. Република Српска постала је међународно призната чињеница. У реферату се разматра развој ВРС у послератном периоду, у условима одржавања крхког мира, обнове Републике и спровођења обавеза из Споразума по војним питањима.

Дејтонски споразум није мењао намену, организацију, структуру и састав војски у БиХ. Војска Републике Српске наставила је да постоји и у послератном периоду, у складу са Уставом Републике Српске, као војна сила РС под командом Врховног команданта - Председника РС. У реферату посебно се разматрају војна питања Дејтонског мировног споразума, садржана у Анексу 1А и 1Б и њихова примена у ВРС, као сложене и осетљиве радње које се постављају пред ВРС и Републику Српску. Такође се анализира њихово спровођење у условима снажног међународног притиска и у тешким унутрашњим околностима. Високи представник за БиХ и команданти мултинационалних снага (прво IFOR, потом SFOR и на крају EUFOR – сви под водством НАТО-а), са неограниченим мандатом, вршили су притисак за смањење војски, а крајњи циљ био је стварање јединствене војске, односно укидање ВРС, која је била „трн у оку“ међународном фактору. Недвосмислено, ради се о планском и континуираном једностраном приступу на штету српске војске. Фабриковане су афере, а потом су следиле смене политичких и војних функционера, санкције, насилно упадање у војне и друге објекте, претреси, изузимање документа, хапшења, истраге, суђења пред Хашким и домаћим судовима, уз сталне притиске на смањење буџета за одбрану и смањење војски.

Посебно се истиче у реферату да је ВРС, и поред свих потешкоћа, успевала сваке године да реализује редовне обавезе обуке и очувања борбене спремности, да обнови постојеће и изгради нове објекте и да пружи помоћ становништву у обнови РС. Прати је смањивање бројног стања припадника ВРС са 209.000 у време потписивања Споразума, на 180.000 након три месеца, за

УДРУЖЕЊЕ ЗАВЕТ ОТАЏБИНИ

Димитрија Аврамовића 5/7, Београд - Чукарица, Србија

МБ: 28174721, ПИБ: 109006019, текући рачун број: 205-220782-58

Тел.: +381 65 459 8374, e-mail: kancelarija@zavetotadzbini.rs

додатних 20.000 након пола године, те после 2000. године на 12.500, а пре укидања на 3.981 војника и официра. Апострофира се притисак међународног фактора и подстицање разлика између политичких и војних структура у Републици у погледу обезбеђења континуитета кадра у Војсци, што је довело до лишавања даљих услуга великог броја искусних и школованих старешина, посебно на највишим командним и управним положајима.

На крају, анализиране су одлуке Високог представника за БиХ у 2003. и 2004. години о формирању комисије за реформу у области одбране, што је на крају довело до укидања Министарства одбране и Војске Републике Српске, односно њиховог интегрисања у Министарство одбрабне БиХ и Оружане снаге БиХ. Скупштина РС подржала је обе реформе и донела Закон о престанку важења Закона о ВРС са његовом применом од 1. јануара 2006. године, када је престала са постојањем ВРС и ушла у састав Оружаних снага БиХ као њихов трећински део. Ово је изазвало бурне реакције јавности Републике Српске. Срби у РС били су незадовољни што остају без своје Војске, која је одбранила и народ и Републику Српску.